

WYDZIAŁ ...W8... / STUDIUM.....

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim ... Systemy uczące się .....

Nazwa w języku angielskim .....Machine Learning.....

Kierunek studiów (jeśli dotyczy): .....Informatyka .....

Specjalność (jeśli dotyczy): ... ISI .....

Stopień studiów i forma: **I/ II stopień***, stacjonarna / **niestacjonarna***Rodzaj przedmiotu: **obowiązkowy / wybieralny / ogólnouczelniany ***Kod przedmiotu **INZ003779**Grupa kursów **TAK / NIE***

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30	-	30	-	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90		90		
Forma zaliczenia	Egzamin / ~~zaliczenie~~ na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	~~Egzamin~~ / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	3		3		
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		3		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1,8		1,8		

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. K1INF_W15 Posiada podstawową wiedzę z zakresu modelowania procesów o różnej naturze oraz zna metody i techniki wykorzystywane w systemach wspomaganie decyzji.
2. K1INF_U16 Potrafi efektywnie korzystać z metod i narzędzi gromadzenia, przetwarzania i wyszukiwania informacji oraz wydobywania wiedzy.

CELE PRZEDMIOTU

- C1: Zapoznanie studentów z różnymi podejściami i metodami stosowanymi w zadaniach maszynowego uczenia się.
- C2: Nabycie umiejętności doboru odpowiedniej metody do danego zadania.
- C2: Nabycie umiejętności oceny przydatności wyuczonego systemu komputerowego do rozwiązywania praktycznych zadań.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01: Ma wiedzę na temat podejść i metod maszynowego uczenia, przetwarzania danych i selekcji atrybutów.

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01: Umie zaprojektować i zrealizować aplikację – system uczący się.

PEK_U02: Potrafi zaplanować, przeprowadzić i udokumentować eksperymenty badające skuteczność zastosowanych metod i ich użyteczność.

PEK_U03: Umie praktycznie korzystać z wybranych środowisk: Weka i R.

Z zakresu kompetencji społecznych:

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do przedmiotu – wymagania. Problem maszynowego uczenia.	2
Wy2	Uczenie nadzorowane: indukcyjne metody uczenia – uczenie się przestrzeni wersji, Indukcja drzew decyzyjnych, ID3 i C4.5	2
Wy3	Przekształcanie i selekcja atrybutów.	2
Wy4	Indukcja reguł, podejście sekwencyjnego pokrywania, algorytm AQ , CN2, ILA .	2
Wy5	Wyłaniające się wzorce.	2
Wy6	Uczenie nienadzorowane: grupowanie pojęciowe, grupowanie hierarchiczne, grupowanie w podprzestrzeniach.	2
Wy7	Zespoły klasyfikatorów i metod grupowania (Ensemble of classifiers, clustering ensemble).	2
Wy8	Computational Learning Theory.	2
Wy9	Statystyczne uczenie – wprowadzenie.	2
Wy10	Statystyczne uczenie – wybrane metody.	
Wy11	Uczenie ze wzmocnieniem – idea, metody	2
Wy12	Uczenie ze wzmocnieniem – spojrzenie całościowe, analiza przypadków	2
Wy13	Uczenie na podstawie przypadków (Instance Based Learning).	2
Wy14	Uczenie przez wyjaśnianie (Explanation-Based Learning).	2
Wy15	Podsumowanie materiału, nowe kierunki.	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1		
Ćw2		
Ćw3		
...		
	Suma godzin	

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
La1	Omówienie wymagań, omówienie ćwiczeń, wprowadzenie do środowiska WEKA	2
La2	Indukcja drzew decyzyjnych C4.5 (korzystanie z Weki)	4
La3	Algorytm generowania zbioru reguł ILA (własny program)	6
La4	Uczenie Bayesowskie (własny program)	4
La5	Grupowanie pojęciowe CLUSTER/2 (środowisko R)	6
La6	Uczenie ze wzmocnieniem Q-learning (własny program)	8
	Suma godzin	30

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1		
Pr2		
Pr3		
Pr4		
...		
	Suma godzin	

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1		
Se2		
Se3		
...		
	Suma godzin	

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład wspierany prezentacjami multimedialnymi
N2. Specyfikacja dokumentacji wymaganej do zaliczenia zadań podczas laboratorium
N3. System e-learningowy używany do publikacji materiałów dydaktycznych i ogłoszeń oraz dokumentacji z zadań laboratoryjnych

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1 – Oddanie pierwszego zadania laboratoryjnego	PEK_U02; PEK_U03;	Zadanie ma wartość 10 pkt. Za opóźnienie w realizacji zadania odlicza się 20% punktów za każde opóźnienie o jeden termin zajęć. Na jednych zajęciach student nie może oddać więcej niż jedno zadanie. Realizacja ćwiczenia polega na zapoznaniu się ze specyfiką danego zagadnienia, poznaniem algorytmu, sposobu implementacji określonej w opisie ćwiczenia, wykonaniu programu, przetestowaniu jego poprawności i wykonaniu z jego użyciem, eksperymentów, badań i analiz wskazanych w instrukcji ćwiczenia lub określonych przez prowadzącego. Z przeprowadzonych prac

		student tworzy sprawozdanie opisujące algorytm, użyte dane, metodykę badań i ich przebieg, występujące problemy, wnioski i podsumowanie. Sprawozdanie jest oddawane w formie elektronicznej i po sprawdzeniu zadania wysyłane na portal.
F2 – Oddanie drugiego zadania laboratoryjnego	PEK_U02; PEK_U03;	j.w.
F3 – Oddanie trzeciego zadania laboratoryjnego	PEK_U01; PEK_U02;	j.w.
F4 – Oddanie czwartego zadania laboratoryjnego	PEK_U01; PEK_U02;	j.w.
F5 – Oddanie piątego zadania laboratoryjnego	PEK_U02; PEK_U03;	j.w.
F6 – Oddanie szóstego zadania laboratoryjnego	PEK_U01; PEK_U03;	j.w.
P1 – Ocena końcowa z laboratorium	PEK_U01; PEK_U02; PEK_U03;	Ocena końcowa będzie wystawiana zgodnie z następującą skalą: 0 - 29 ndst 30 - 34 dst 35 - 40 dst+ 41 - 45 db 45 - 50 db+ 51 - 60 bdb Dopuszcza się 2 nieobecności (bez podania ich przyczyny). 3 lub więcej nieobecności (niezależnie od przyczyny) skutkuje brakiem zaliczenia zajęć laboratoryjnych.
P2 – Ocena końcowa z wykładu	PEK_W01;	Egzamin jest egzaminem pisemnym, sprawdzającym wiedzę z zakresu wykładu. Składa się z pytań otwartych, z podaną punktacją. Na ocenę dostateczną należy uzyskać 50% wszystkich możliwych punktów plus jeden punkt. [50%, 60%): dst [60%, 70%): dst+ [70%, 80%): db [80%, 90%): db+ [90%): bdb

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Paweł Cichosz: Systemy uczące się. WNT 2000.
- [2] Kwaśnicka H., Spirydowicz A.: Uczący się komputer. Programowanie gier logicznych. Oficyna Wydawnicza PWr. Wrocław. 2004.
- [3] Introduction to Machine Learning. Draft of Incomplete Notes by Nils J. Nilsson, 2010. Praca dostępna: <http://robotics.stanford.edu/~nilsson/MLBOOK.pdf>
- [4] Mitchell T.M.: Machine Learning. McGraw-Hill Series in Computer Science. 1997.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Richard S. Sutton and Andrew G. Barto Reinforcement Learning: An Introduction. A Bradford Book. The MIT Press, Cambridge, Massachusetts. London, England. In memory of A. Harry Klopff. 1988.
- [2] Data Mining and Knowledge Discovery in Real Life Applications. Edited by Julio Ponce and Adem Karahoca. In-Teh (Croatian branch of I-Tech Education and Publishing KG, Vienna, Austria), 2009.
- [3] Machine Learning /Stanford Video Courses
<http://www.academicearth.org/courses/machine-learning>
- [4] Artykuły w czasopiśmie na temat nowości w metodach maszynowego uczenia.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Halina Kwaśnicka halina.kwasnicka@pwr.wroc.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
... Systemy uczące się ...
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU ...Informatyka..
I SPECJALNOŚCI ...Inteligentne Systemy Informacyjne.....

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)**	Cele przedmiotu***	Treści programowe***	Numer narzędzia dydaktycznego***
PEK_W01	K2INF_W06_S2ISI_W01;	C1, C2	W2-W14	N1, N3
PEK_U01 (umiejętności)	K2INF_U08_S2ISI_U01; K2INF_U08_S2ISI_U02;	C2, C3	L3, L4, L7	N2,N3
PEK_U02	K2INF_U08_S2ISI_U01; K2INF_U08_S2ISI_U02; K2INF_U09;	C2, C3	L1-L7	N2,N3
PEK_U03	K2INF_U08_S2ISI_U01; K2INF_U08_S2ISI_U02;	C2, C3	L1, L2, L5, L6	N2,N3

** - wpisać symbole kierunkowych/specjalnościowych efektów kształcenia

*** - z tabeli powyżej